

GIDA SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ

KARAPINAR
TİCARET VE SANAYİ ODASI

2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET

1

GÜÇLÜ YÖNLER

2

ZAYIF YÖNLER

12

FIRSATLAR

20

TEHDİTLER

26

GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

33

ÖZET

Bu çalışma, Karapınar gıda sektörünün mevcut durumunu detaylı bir SWOT analizi çerçevesinde incelemektedir. Analiz, ilçenin temel gücü olan geniş tarım arazileri, çeşitli hammadde potansiyeli (tahıl, küçükbaş hayvancılık) ve stratejik coğrafi konumu gibi güçlü yönleri vurgular. Buna karşılık, Karapınar'ın en büyük zayıflıkları olan yeraltı su kaynaklarının hızla tükenmesi, toprak tuzlanması ve parçalı arazi yapısı gibi çevresel ve yapısal sorunları ayrıntılı olarak listeler. Ayrıca, Konya Ovası Projesi (KOP) ile sulu tarıma geçiş, entegre sanayi yatırımlarının artışı ve organik tarım potansiyeli gibi önemli fırsatlar değerlendirilirken, küresel iklim değişikliği ve genç nüfusun kırsaldan göçü başlıca tehditler olarak belirtilmektedir. Son olarak, metin, su yönetimi, sanayileşme ve toplulaştırma yoluyla bu sorunların aşılmasına yönelik somut stratejiler sunmaktadır.

G

Z

F

T

GÜÇLÜ YÖNLERİ

ZAYIF YÖNLERİ

FIRSATLAR

TEHDİTLER

GÜÇLÜ YÖNLER

Güçlü Yönler

- 1.Hammadde ve Üretim Potansiyeli**
- 2.Stratejik ve Lojistik Avantajlar**
- 3.Geleceğe Yönelik Potansiyel**
- 4.Tarıma Dayalı Sanayi Yatırımlarının Artışı**
- 5.Hububat ve Bakliyat İşleme Tesisi Kapasitesinin Artışı**
- 6.Hayvancılık ve Süt Ürünleri Entegrasyonu**
- 7.Tarımsal Atıkların Ekonomiye Kazandırılması**
- 8.Akıllı Sulama Sistemleri ve Ürün Çeşitliliği**

Hammmadde ve Üretim Potansiyeli

Geniş Tarım ve Mera Arazileri

İlçe, yaklaşık 1,5 milyon dekarlık geniş ekilebilir araziye ve 1,3 milyon dekarlık büyük çayır-mera alanlarına sahiptir. Bu geniş alanlar, gıda sektörüne sürekli ve yüksek hacimli hammadde (tarım ürünleri ve hayvancılık) tedariki için temel oluşturmaktadır.

Küçükbaş Hayvancılık Yoğunluğu

Geniş mera alanları sayesinde küçükbaş hayvancılık yaygındır. Bu durum, et ve süt ürünleri işleme, yani hayvansal gıda sanayisinin gelişimi için önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Önemli Ürünlerin Üretim Üssü

Bölge, özellikle tahıl (arpa ve buğday) üretiminde güçlüdür. Ayrıca, şekerpancarı, fasulye, ayçiçeği, ve son yıllarda artış gösteren sebze ve endüstriyel ürünlerin yetiştirildiği bir merkezdir. Bu ürün çeşitliliği, farklı gıda işleme tesisleri için hammadde kaynağı sağlamaktadır.

Tarım Teknolojilerine Adaptasyon

Karapınar üreticileri, yüksek potansiyelli üretimi sürdürebilmek için modern tarım teknolojilerini ve imkanlarını yakından takip etme eğilimindedir.

Stratejik ve Lojistik Avantajlar

Merkezi Konum ve Ulaşım İmkanları

Ulaşılabilirlik: Konya, karayolu ile kısa sürede ulaşım potansiyeli sunan, Anadolu'nun merkezinde yer alır.

Lojistik Odak Noktası: Konya, ulusal ve bölgesel kalkınma planlarında lojistik sektörünün geliştirilmesi gereken önemli bir iş kolu olarak belirlenmiştir. Bu durum, Karapınar'ı da dolaylı olarak lojistik ağlar için önemli kılmaktadır.

Gelişen Tarıma Dayalı Ticaret

Geçmiş: Uzun yıllar boyunca kuru tarım (özellikle buğday ve arpa gibi tahıllar) ve iklim şartlarına uygun küçükbaş hayvancılık yaygındır.

Dönüşüm (Sulu Tarımın Etkisi): Özellikle yeraltı su kaynaklarının kullanımı ve KOP (Konya Ovası Projesi) kapsamında sulama projelerinin devreye girmesiyle birlikte sulu tarıma geçiş hızlanmıştır.

Ürün Çeşitlenmesi: Sulu tarım, şeker pancarı, mısır, fasulye, ayçiçeği, yonca ve yem bitkileri gibi katma değeri daha yüksek ticari ürünlerin üretilmesini sağlamıştır.

Geleceğe Yönelik Potansiyel

Biyokütle/Biyogaz Potansiyeli

Yüksek düzeydeki tarımsal ve hayvansal üretim, biyokütle ve biyogaz üretimi için önemli bir gizil potansiyele sahiptir. Bu, gıda sektörünün atıklarını değerlendirerek enerji maliyetlerini düşürme ve çevresel sürdürülebilirliği artırma fırsatı sunmaktadır.

Tohum ve Fide Üretimi

Bölgedeki üniversiteler Karapınar'ın tarımsal genetik, ıslah ve sertifikalı tohum üretiminde merkez olmasına katkı sağlayabilir.

Yem Sanayi ve Besicilik Ürünleri

Yoğun hayvancılık faaliyetleri (büyükbaş ve küçükbaş) ve yem bitkileri üretimi sayesinde, yüksek kalitede karma yem fabrikaları ve modern et/süt işleme tesislerinin kurulması büyük potansiyel taşımaktadır.

Enerji Sektörü ile Entegrasyon

Bölgenin "Enerji İhtisas Bölgesi" olması, gıda işleme tesislerinin kendi enerji ihtiyacını güneş enerjisinden veya biyogazdan karşılayarak operasyonel maliyetleri düşürme ve "Yeşil Gıda Üreticisi" imajını güçlendirme fırsatı sunmaktadır.

Tarım Dayalı Sanayi Yatırımlarının Artışı

Büyük Ölçekli Gıda Tesisi Yatırımı

Karapınar OSB'de, yapımı devam eden büyük bir parmak çips fabrikası bulunmaktadır. Bu tesisin üretime geçmesi, hem yerel tarım ürünleri (özellikle patates ve endüstriyel sebzeler) için yeni bir pazar oluşturacak hem de önemli bir istihdam sağlayacaktır.

Serin İklim Sebzeleri

Mevcut araştırmalar, bölgenin serin iklim sebzelerinin (lahana, karnabahar, brokoli, kırmızı lahana vb.) tarımı için önemli bir potansiyel oluşturduğunu göstermektedir.

Konya Şeker (Torku) Tesisleri

Konya Şeker'in Karapınar Yerleşkesi'nde; Bulgur Üretim Tesisi: Türkiye'nin buğday üretiminde lideri olan Konya çiftçisinin buğdayını işlemek üzere modern bir bulgur üretim tesisi bulunmaktadır. Bu tesis, yerel buğday alımını ve işlenmiş ürün ihracatını artırma hedefine sahiptir.

Tesisler, tam otomasyon sistemi ile çalışmakta, yüksek hijyen standartlarında üretim yapmakta ve buğdayın tarladan sofraya kadar olan gıda güvenliği zincirini etkin bir şekilde yönetmektedir.

Hububat ve Bakliyat İşleme Tesisleri Kapasitesinin Artışı

Hububat Depolama ve İşleme

Konya Şeker'in bulgur tesisi, her biri 6.000 ton kapasiteli 6 adet siloda toplam 36.000 ton buğday stoklama kapasitesine sahiptir. Bu, hasat döneminde çiftçinin ürününü güvence altına alarak kaliteli hammadde arzını sağlamaktadır. Bölgede 14 lisanslı depo bulunmaktadır.

Kaliteli Tohumculuk

Karapınar ve çevresi, hububat, patates, yem bitkileri ve aspir tohumu üretimi ile Türkiye'de ilk sıralarda yer almaktadır. Bu durum, gıda sektörünün kalitesini doğrudan etkileyen yüksek kaliteli tohumluk hammadde tedarikini güvence altına almaktadır.

Yerinde İşleme (Katma Değer)

Kapasitenin sadece depolama değil, aynı zamanda un, irmik, bulgur ve bakliyat paketleme tesislerinde artırılması; hammaddeyi dışarıya göndermek yerine, işlenmiş, katma değerli ürün olarak satmayı mümkün kılmaktadır. Bölgede yeterli hammadde bulunmaktadır.

Bakliyat İşleme İhtisaslaşması

Bölgede artan fasulye ve nohut gibi bakliyat üretimini desteklemek için, eleme, boylama, paketleme ve tohumluk hazırlama tesisleri için yeterli hammadde bulunmaktadır.

Hayvancılık ve Süt Ürünleri Entegrasyonu

Et Entegre Tesisi

İlçede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığın gelişmiş olması yerel hayvancılığın et ürünleri olarak işlenmesine ve pazarlanmasına olanak tanımaktadır.

Büyükbaş Hayvancılık ve Süt Üretimi

İlçe, Konya'nın toplam süt üretiminin yaklaşık %14'ünü tek başına karşılamaktadır. Kayıtlara göre ilçede 80 binin üzerinde büyükbaş hayvan bulunmakta olup, bunların önemli bir kısmı sağmal hayvandır.

Küçükbaş Hayvancılık: Geniş mera alanları sayesinde Karapınar, küçükbaş hayvancılık potansiyelinin de en yüksek olduğu Konya ilçelerinden biridir.

Karapınar Süt Üreticileri Birliği

Birlik, OSB'de modern bir tesis inşa etmiş olup, bölgedeki sütü toplayıp işleyerek süt ve süt ürünleri sektörünün gelişimine destek olmaktadır.

Yerel Ürün Pazarı

Karapınar Belediyesi'nin gündeminde olan Yöresel Ürünler Pazarı projesi, üretilen süt ürünleri ve et ürünleri gibi yöresel gıdaların doğrudan tüketiciye ulaşmasını sağlayarak kısa tedarik zincirleri oluşturmayı ve yerel ticareti güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Tarımsal Atıkların Ekonomiye Kazandırılması

Geri Dönüşüm Projeleri

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) desteğiyle "Tarımsal Ürünlerin Geri Dönüşümü Ön Fizibilite Projesi" gibi çalışmalar yürütülmektedir. Bu proje, Karapınar'da ortaya çıkan tarımsal atıkların ve yan ürünlerin ekonomiye kazandırılması ve bu alanda yeni sanayi yatırımları için yol haritası çizilmesini hedeflemektedir.

Hayvansal Atıkların Değerlendirilmesi

Hayvansal atıklar toprağa karıştırılarak toprağın verimli hale gelmesine katkı sağlanmaktadır.

Hayvan Yemi Olarak Kullanım

Hububat sapları, özellikle saman, hayvan yemi rasyonlarında (kaba yem olarak) kullanılarak hayvancılık maliyetlerini düşürmede kritik bir rol oynamaktadır. Karapınar'ın yoğun hayvancılığı, bu atıkların yerinde ve verimli tüketilmesini sağlamaktadır.

Kompost ve Organik Madde

Daha az oranda ticari değeri olan veya doğrudan enerjiye dönüştürülmeyen bitkisel atıklar, toprak kalitesini artırmak için kompost gübre yapımında kullanılabilir.

Akıllı Sulama Sistemleri ve Ürün Çeşitliliği

Modern Sulama Tesisleri

Su kaynaklarının daha verimli kullanılması, kuru tarıma bağımlılığı azaltarak ürün çeşitliliğini (sebze, endüstriyel bitkiler) ve verimi artırmakta, bu da gıda sektörüne daha zengin bir hammadde arzı sağlamaktadır.

Sensör Tabanlı Sulama

Toprak nem sensörleri, meteoroloji istasyonları ve uydu görüntüleri (İHA/Drone teknolojisi) kullanılarak bitkinin gerçek zamanlı su ihtiyacı belirlenir. Bu, gereksiz sulamayı engellemekte ve su kaynaklarının korunmasına yardımcı olmaktadır.

Damla Sulama ve Yağmurlama Sistemleri

Geleneksel salma sulamaya kıyasla, damla ve yağmurlama sulama sistemleri su verimliliğini %30-50 oranında artırır. Karapınar'da büyük alanlarda hala eski yöntemlerin kullanılması, acil dönüşüm gerektiren en büyük sorundur.

Basınçlı Sulama Teşvikleri

KOP (Konya Ovası Projesi) ve TKDK (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) gibi kurumlar aracılığıyla, çiftçilerin modern ve basınçlı sulama sistemlerine geçişini desteklemek için yüksek oranlı hibe ve teşvikler sunulmaktadır.

ZAYIF YÖNLER

Zayıf Yönler

- 1. Su Sorunu ve Kuru Tarımın Baskınlığı**
- 2. Toprakların Verimsiz Olması**
- 3. Nadas Uygulaması**
- 4. İşletme Büyüklüğü Sorunu**
- 5. Karapınar'da Gıda Sanayi Tesisi Eksikliği**

Su Sorunu ve Kuru Tarımın Baskınlığı

Yeraltı Su Seviyesinde Hızlı Düşüş

Aşırı ve Kaçak Su Çekimi: Bölgede su ihtiyacı yüksek olan tarım ürünlerinin (özellikle mısır, şekerpancarı, yonca gibi) ekim alanlarının artması ve sulamada yer altı suyunun kontrolsüz kullanılması, yeraltı su akiferlerinden aşırı su çekilmesine neden olmaktadır.

Akiferlerin Tükenmesi: Yıllık yağışlarla beslenemeyen yeraltı su rezervleri, aşırı çekim nedeniyle her geçen yıl daha fazla alçalmakta ve tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Kuru Tarımın Baskınlığı ve Sonuçları

Nadas Uygulaması: Su yetersizliği nedeniyle geniş tarım arazilerinin bir kısmı her yıl ekilememekte ve nadasa bırakılmakta zorunda kalınmaktadır. Bu durum, gıda sektörüne sunulan yıllık hammadde miktarını ve çiftçinin gelirini düşürmektedir.

Ürün Çeşitliliğinin Kısıtlanması: Yetersiz sulama, çiftçileri su ihtiyacı daha az olan kuru tarım ürünlerine (arpa, buğday) yöneltmektedir. Bu durum, sanayinin ihtiyaç duyduğu yüksek sulu ürünlerin (sebze, endüstriyel bitki) üretimini ve çeşitliliğini kısıtlamaktadır.

Verim Düşüklüğü: Kuru tarımda, iklim koşullarına ve yağış miktarına bağımlılık yüksektir. Kurak geçen yıllarda, verimler hızla düşmekte ve gıda sektörüne hammadde arzında istikrarsızlık yaşanmaktadır.

Toprakların Verimsiz Olması

Tuzlanma ve Çoraklaşma

Aşırı ve Bilinçsiz Sulama: Yarı kurak iklimde yeraltı suyunun aşırı ve bilinçsiz sulama ile kullanılması, yeraltı suyunun yüzeye yakın olması ve buharlaşma sonucu, suyun taşıdığı tuzlar toprak yüzeyinde birikmektedir.

Drenaj Sorunları: Toprağın alt katmanlarında suyun tahliye edilememesi tuzlu suyun toprakta kalmasına ve zamanla tuzluluğun artmasına neden olmaktadır. Yüksek tuz konsantrasyonu, bitkilerin su ve besin maddelerini almasını zorlaştırmakta, hatta imkansız hale getirerek toprağın çoraklaşmasına ve tamamen tarım dışı kalmasına yol açmaktadır.

Rüzgar Erozyonu ve Toprak Kaybı

Bitki Örtüsünün Eksikliği: Kuru tarım ve nadas uygulaması nedeniyle toprağın büyük bir kısmı çıplak kalmaktadır.

Yanlış Toprak İşleme: Toprağın derin sürülmesi gibi yanlış uygulamalar ile rüzgar, verimli olan üst toprağı (humus ve organik maddece zengin katman) sürükleyip götürmektedir. Bu durum, toprağın derinliğini ve besin içeriğini azaltarak onu verimsizleştirir ve bölgede kum fırtınalarına neden olmaktadır.

Düşük Organik Madde İçeriği ve Kimyasal Yapı

Düşük Humus: Bölge toprakları genellikle kaba bünyeli (gevşek depozitler üzerinde oluşmuş regosol topraklar), organik madde (humus) bakımından fakirdir. Organik madde, toprağın su tutma kapasitesini ve besin maddesi deposunu belirlemektedir; bu nedenle düşük organik madde, toprağın verim potansiyelini düşürmektedir.

Yanlış Gübreleme: Aşırı ve yanlış gübre çeşidinin kullanılması, toprak yapısını bozmakta, bazı istenmeyen tuzların birikmesine ve çoraklaşma sürecini hızlandırmaktadır.

Toprak Derinliğinin Yetersiz Olması

Bölgenin bazı kesimlerinde, özellikle kuru tarımda kullanılan kahverengi topraklarda, toprak derinliği yetersizdir. Yetersiz derinlik, bitki köklerinin yeterince gelişmesini engellerken, kuraklık stresine karşı dayanıklılığı azaltmaktadır.

Nadas Uygulaması

Nadas Uygulamasının Temel Nedenleri

Yetersiz Yağış ve Kuru Tarımın Baskınlığı: Karapınar, İç Anadolu'nun yarı kurak iklim kuşağındadır. Yıllık ortalama yağış miktarı, her yıl düzenli ve yüksek verimli ürün yetiştirmeye yeterli değildir.

Su Biriktirme Zorunluluğu: Çiftçiler, bir yıl tarlayı nadasa bırakarak, o yılın yağış sularının toprağın alt katmanlarında depolanmasını sağlar. Bu depolanan su, bir sonraki ekim yılında yetiştirilecek ürünün (özellikle buğday ve arpa) su ihtiyacının bir kısmını karşılamaya yardımcı olurken verimi artırmaktadır.

Toprağın Besin İhtiyacı: Nadas, aynı zamanda toprağın doğal olarak azot biriktirmesini ve bitki besin maddelerinin (özellikle fosfor) serbest hale geçerek sonraki ürün için kullanılabilir olmasını sağlamaktadır.

Uygulama Oranı

Konya'nın genelinde olduğu gibi Karapınar'da da kuru tarımın baskın olması nedeniyle, nadasa ayrılan alanların oranı yüksektir. Karapınar İlçe Raporlarına göre, tarım arazilerinin büyük bir oranında tarla tarımı yapılmakta ve kuru tarım yapıldığı için nadas alanları önemli bir paya sahiptir.

İşletme Büyüklüğü Sorunu

Miras Yoluyla Bölünme

Miras Hukuku Etkisi: İlçe'de tarım arazilerinin miras yoluyla tüm mirasçılara eşit olarak bölünmesi, arazilerin her nesilde daha küçük ve ekonomik olmayan parsellere ayrılmasına neden olmaktadır.

Modernizasyonun Zorlaşması

Küçük ve parçalı arazilerde damla sulama veya yağmurlama gibi modern sulama sistemlerini kurmak ve yönetmek zorlaşmakta ve maliyetli hale gelmektedir. Bu durum, su sorununu çözmeye yönelik teknolojik yatırımları yavaşlatmaktadır.

Ölçek Ekonomisinin Engellenmesi (Yüksek Maliyet)

Küçük parsellerde traktör, biçerdöver gibi büyük tarım makinelerinin kullanımı verimsizleşmektedir.

Makine ve işgücü, sürekli bir tarladan diğerine taşınmak zorunda kaldığı için mazot ve zaman maliyeti artmaktadır.

Birim üretim maliyeti yükselirken, bu da Karapınar ürünlerinin pazarda rekabet gücünü düşürmektedir.

Karapınar'da Gıda Sanayi Tesisi Eksikliği

Gıda Sanayi Tesisi Eksikliği

Üretilen hammaddenin yerinde işlenmesi ve katma değerli ürün haline getirilmesi konusunda yeterli sanayi tesisi veya entegre tesis sayısı yeterli değildir.

Katma Değerin Başka Yerde Kalması: Hammaddenin işlenmesi, paketlenmesi ve markalaşması dışarıda yapıldığı için, üretimden kaynaklanan asıl ekonomik katma değer ve kar, Karapınar'da kalmamakta; başka illerin sanayisine aktarılmaktadır.

İstihdam Kaybı

Gıda sanayi tesisleri, tarım işçiliğinin ötesinde kalifiye ve kalifiye olmayan pek çok kişiye (mühendis, teknisyen, paketleme işçisi, lojistik elemanı) istihdam sağlamaktadır. Tesis eksikliği, bu istihdam fırsatlarının ilçeden göç etmesine neden olmaktadır.

Yan Sanayinin Gelişmemesi

Gıda sanayisinin gelişimi, ambalaj, soğuk hava deposu, lojistik gibi yan sanayilerin ve hizmet sektörünün de ilçede gelişmesini tetiklemektedir. Tesis eksikliği bu yan sektörlerin de büyümesini engellemektedir.

FIRSATLAR

CGM

Geseaco

Fırsatlar

- 1.KOP Projesinin Avantajları**
- 2.Yem Bitkileri Üretimindeki Artış**
- 3.Organik/İyi Tarım Uygulamaları**

KOP Projesinin Avantajları

Tarımsal Verimliliğin ve Üretim Hacminin Artması

Birim Alandan Alınan Verimin Artması: KOP ile gelen sulama imkanı sayesinde, kuru tarımda yağışa bağlı olarak alınan düşük verim katlanarak artmaktadır.

Hammadde Arzında İstikrar: Sulama, kuraklık riskini ortadan kaldırmakta bu durum gıda sanayicileri için istikrarlı, güvenilir ve yüksek hacimli hammadde tedarikini garanti altına almaktadır. Sanayici, planlamasını daha güvenli yapabilmektedir.

Yüksek Değerli Ürünlere Geçiş

Kuru tarım ağırlıklı (buğday, arpa) üretim deseninden, su ihtiyacı yüksek ancak katma değeri daha yüksek olan endüstriyel bitkilere, sebzelere ve meyvelere geçiş başlamaktadır.

Gıda Sanayisine Çeşitli Hammadde: Ürün çeşitliliğindeki bu zenginleşme, un/bulgur sanayiinin yanı sıra, konserve, dondurulmuş gıda, nişasta ve yağ sanayileri gibi farklı gıda işleme tesislerinin Karapınar'da kurulması için teşvik edici bir hammadde tabanı oluşturmaktadır.

Yem Bitkileri Üretimindeki Artış

Hayvancılık Maliyetlerinin Düşmesi

Yerel ve Kaliteli Yem Tedariki: Yem bitkilerinin (yonca, korunga, fiğ, silajlık mısır vb.) Karapınar'da daha fazla üretilmesi, bölgedeki çiftliklerin kendi yem ihtiyacını önemli ölçüde yerel kaynaklardan karşılamasını sağlamaktadır.

Nakliye ve Hammadde Maliyetinin Azalması: Yemin başka bölgelerden veya illerden yüksek nakliye maliyetleriyle getirilmesi zorunluluğu azalmaktadır. Bu, hayvancılık işletmelerinin işletme maliyetlerini düşürürken, karlılıklarını artırmaktadır.

Hayvansal Üretim İstikrarı

Risk Yönetimi: Yem hammaddesinin yerel olarak garanti altına alınması, olası ekonomik dalgalanmalarda veya tedarik zinciri aksaklıklarında hayvancılık sektörünün (süt, et üretimi) istikrarını korumaktadır.

Süt ve Et Ürünü Kalitesi: Kaliteli ve taze yerel yem bitkileri kullanımı, hayvanların beslenme kalitesini doğrudan artırmaktadır. Bu durum, nihai ürün olan süt ve etin kalitesine olumlu yansımaktadır.

Yem Bitkileri Üretimindeki Artış

Toprak Sağlığına Katkı (Nadas Alternatifi)

Toprak İyileştirme: Yonca ve korunga gibi baklagil yem bitkileri, toprağa azot bağlama özelliğine sahiptir. Bu, toprağın verimliliğini kimyasal gübreye ihtiyaç duymadan artırmaktadır.

Ekim Nöbeti (Münavebe) Sistemi: Yem bitkileri, tahıl-nadas sistemine sağlıklı bir alternatif sunmaktadır. Çiftçi, tahıl sonrasında tarlayı boş bırakmak yerine yem bitkisi ekebilir. Bu sayede hem toprak dinlenir hem de boş kalan araziden ekonomik gelir elde edilir. Bu, parçalı arazi yapısından kaynaklanan verimsizliği bir miktar dengeleme potansiyeli taşır.

Ekonomik Çeşitlilik ve Gelir Artışı

Yeni Gelir Kalemi: Yem bitkileri, özellikle sulu tarım alanlarında yüksek verim ve istikrarlı pazar değeri sunmaktadır. Bu, Karapınarlı çiftçiler için geleneksel tahıl ürünlerinin yanı sıra yeni ve güvenilir bir gelir kapısı açmaktadır.

Yem Sanayinin Gelişimi: Bölgede artan yem bitkisi üretimi, yerel yem fabrikalarının kurulmasına veya mevcut tesislerin kapasitesini artırmasına zemin hazırlamaktadır. Bu da Gıda Sanayi Tesisi Eksikliği sorununu hafifletmeye yardımcı olmaktadır.

Organik/İyi Tarım Uygulamaları

Ürünlerin Katma Değerinin Yükseltilmesi

Yüksek Fiyat Avantajı: Organik veya İyi Tarım Sertifikalı ürünler, geleneksel yöntemlerle üretilen ürünlere göre iç ve dış pazarlarda daha yüksek fiyatlarla alıcı bulmaktadır. Bu durum, Karapınarlı çiftçilerin gelirlerini artırırken, pazarda rekabetçiliğini yükseltmektedir.

Yeni Pazar Kapıları: Özellikle Avrupa ve diğer gelişmiş pazarlar, sertifikalı ve izlenebilir gıda ürünlerine yüksek talep göstermektedir. Bu sertifikalar, Karapınar gıda sektörüne ihracat kapılarını açacaktır.

Kimyasal Kullanımının Azalması

Organik tarımda sentetik kimyasal gübre ve pestisit (zirai ilaç) kullanımı yasaktır. İyi Tarım uygulamalarında ise bu kullanım minimuma indirilmektedir.

Toprak Sağlığının İyileşmesi: Organik madde kullanımını teşvik ettiği için, özellikle Karapınar'ın düşük organik maddeli ve tuzlanma riski olan topraklarının sağlığını ve su tutma kapasitesini iyileştirmeye yardımcı olmaktadır.

TEHDİTLER

Tehditler

- 1. Küresel İklim Değişikliği**
- 2. Genç Nüfusun Kırsaldan Göçü**
- 3. Yeraltı Su Kaynaklarının Tükenmesi**

Küresel İklim Değişikliği

Artan Sıcaklık ve Buharlaştırma

Buharlaştırmanın Hızlanması: Küresel sıcaklıkların yükselmesiyle birlikte, Karapınar'da toprak yüzeyinden ve su kaynaklarından buharlaştırma miktarı artmaktadır.

Bitkisel Su İhtiyacının Artması: Artan sıcaklık stresi nedeniyle bitkilerin su ihtiyacı yükselmektedir. Bu durum, zaten su sıkıntısı çeken bölgede, özellikle sulu tarım yapılan alanlarda su kaynakları üzerindeki baskıyı daha da artırmaktadır.

Yağış Rejiminde Düzensizlik

Yağış Miktarının ve Zamanlamasının Değişmesi: Yıllık toplam yağış miktarında azalma veya yağışların tarımsal üretim dönemlerine denk gelmemesi gibi düzensizlikler görülmektedir.

Ani ve Şiddetli Yağışlar: Yağışların sel ve dolu şeklinde kısa sürede yoğunlaşması, toprağın suyu emmesini zorlaştırmakta, yüzey akışını artırarak erozyon riskini yükseltmekte ve tarım ürünlerine zarar vermektedir.

Kuru Tarımın Riskli Hale Gelmesi: Kuru tarım, tamamen yağış miktarına ve dağılımına bağımlıdır. Yağışlardaki bu istikrarsızlık, Karapınar'ın temel gıda hammaddesi olan tahıl üretiminde yıldan yıla büyük verim kayıplarına neden olmaktadır.

Kuraklık ve Çölleşme Riskinin Yükselmesi

Uzun Süreli Kuraklık Dönemleri: İklim değişikliği, bölgede uzun ve şiddetli kuraklık dönemlerinin yaşanma olasılığını artırmaktadır.

Erozyonun Şiddetlenmesi: Toprak neminin azalması, toprak yüzeyinin korunmasız kalması ve şiddetli rüzgarlarla birleşmesi sonucu rüzgar erozyonu şiddetlenmektedir. Karapınar, geçmişte çölleşme riskiyle mücadele etmiş bir bölge olarak bu tehdiye karşı ağaçlandırma çalışmalarına ağırlık vermektedir.

Hastalık ve Zararlı Baskısının Artması

Yayılma Alanının Genişlemesi: Sıcaklıkların yükselmesi, bazı tarım zararlıları ve hastalık etkenlerinin (böcekler, mantarlar, virüsler) yaşam döngülerini hızlandırmakta ve coğrafi yayılış alanlarını genişletmektedir.

Gıda Güvenliğinin Tehdit Altına Girmesi: Zararlı ve hastalık baskısındaki bu artış, verimi düşürmenin yanı sıra, ürünlerin kalitesini ve gıda güvenliğini de tehdit etmektedir.

Genç Nüfusun Kırsaldan Göçü

Tarımsal İşgücünün Yaşlanması

Yaşlı Çiftçi Profili: Köy ve kasabalarda yaşayan genç nüfusun daha iyi eğitim, sosyal olanaklar ve farklı iş imkanları arayışıyla şehirlere göç etmesi sonucu, tarım ve hayvancılıkla uğraşan nüfus hızla yaşlanmaktadır.

Deneyimin Aktarılamaması: Tarımsal bilgi ve tecrübenin yeni nesillere aktarılmasında sorunlar ortaya çıkmakta, bu da tarımsal verimliliği ve modern yöntemlere geçişi yavaşlatmaktadır.

İşgücü Temininde Zorluklar ve Maliyet Artışı

Mevsimlik İşçi Bağımlılığı: Yerel ve sürekli tarımsal işgücü azalmasına bağlı olarak, hasat gibi yoğun dönemlerde dışarıdan gelen mevsimlik tarım işçilerine olan bağımlılık artmaktadır.

Maliyet Artışı: Mevsimlik işçilerin maliyeti, yerel işgücüne göre genellikle daha yüksektir. Bu durum, zaten yüksek olan girdi maliyetlerine eklenerek gıda sektöründe üretim maliyetlerini artırmakta ve Karapınar ürünlerinin rekabet gücünü düşürmektedir.

Eksik İşgücü: Özellikle hayvancılık gibi sürekli işgücü gerektiren sektörlerde kalıcı eleman bulma sorunu, işletme sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır.

Modernleşmenin Yavaşlaması

Risk Alma Eğiliminin Azalması: Genç ve dinamik nüfusun eksikliği, tarım işletmelerinde yenilikçi teknolojileri (hassas tarım, yeni sulama teknikleri) deneme ve uygulama konusundaki risk alma eğilimini azaltmaktadır. Yaşlı nüfus, genellikle geleneksel yöntemlere bağlı kalmayı tercih etmektedir.

Sermaye Eksikliği: Kırsal kesimde kalan nüfusun genç ve dinamik girişimcilerden oluşmaması, yeni ve büyük ölçekli tarımsal yatırımların veya gıda sanayi girişimlerinin başlatılmasını zorlaştırmaktadır.

İşgücü İstikrarında ve Kalitesinde Düşüş

Sektör Tercihleri: Gençler, tarım veya gıda üretimi gibi geleneksel sektörler yerine, daha yüksek maaş, daha iyi çalışma koşulları veya daha modern/teknolojik işler sunan farklı sektörlerle yönelme eğilimindedir. Bu durum, gıda sektöründe nitelikli işgücü açığına yol açmaktadır.

Yeraltı Su Kaynaklarının Tükenmesi

Kontrolsüz Kullanım ve Aşırı Çekim

Yüksek Su İhtiyaçlı Ürünler: Bölgede yoğun bir şekilde su ihtiyacı yüksek olan endüstriyel bitkilerin (özellikle mısır ve şekerpancarı) sulu tarımının yapılması, yeraltı sularına büyük bir baskı uygulamaktadır.

Beslenme Dengesi Bozukluğu: Bölgeye düşen yağışlarla akiferlerin (su taşıyan katmanların) beslenme hızı, tarımsal sulama nedeniyle suyun çekilme hızının çok gerisindedir. Bu dengesizlik, su seviyelerinin sürekli ve hızla düşmesine neden olmaktadır.

Kaçak Kuyular: Ruhsatsız ve kaçak su kuyularının kullanılması, su kaynakları üzerindeki yükü daha da artırmakta ve su yönetimini zorlaştırmaktadır.

1. Su Yönetimi ve Tarımsal Üretim Stratejileri

- KOP projesi kapsamında bölgeye gelecek suyun sadece kapalı, basınçlı (damla ve yağmurlama) sulama sistemleriyle kullanılması zorunlu hale getirilmelidir.
- Su kaynakları kısıtlı bölgelerde yüksek su tüketen ürünlerin (mısır, yonca) yerine, yerel koşullara adapte olmuş, su tüketimi düşük ve kuraklığa dayanıklı, ancak yine de yüksek katma değerli ürünlerin (bakliyat, yağlı tohumlar, yerel tohum türleri) ekimi teşvik edilmelidir.
- Akıllı Sulama: Uydu ve sensör teknolojileri kullanılarak toprağın ve bitkinin ihtiyacı kadar suyun verilmesini sağlayan hassas sulama teknikleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Rüzgar erozyonunu önlemek için koruyucu toprak işleme (anızın tarlada bırakılması) zorunlu hale getirilmeli ve teşvik edilmelidir. Ağaçlandırma çalışmaları artırılmalıdır.
- Tuzlanma ve çoraklaşmayı azaltmak için organik madde (hayvan gübresi, kompost) kullanımı ve drenaj sistemlerinin iyileştirilmesi desteklenmelidir.

2. Sanayi ve Markalaşma Stratejileri

- Karapınar Organize Sanayi Bölgesi'ndeki gıda sanayi parselleri için özel teşvikler (vergi indirimi, enerji maliyet desteği) sağlanarak, özellikle bakliyat işleme, kurutulmuş meyve/sebze ve yem/yem katkı maddeleri tesislerinin yatırımlarını teşvik edilmelidir.
- Hayvansal gıda sektöründe küçükbaş potansiyelini değerlendirecek, kesimden paketlemeye kadar entegre et ve süt işleme tesislerinin kurulması için girişimler hızlandırılmalıdır.
- Karapınar' da üretilen gıda ürünleri markalaşma süreçleri desteklenmelidir.
- Organik ve İyi Tarım uygulamaları yaygınlaştırılarak, Karapınar ürünleri güvenilir ve kaliteli gıda kategorisinde konumlandırılmalıdır.

3. Tarımsal İşletme ve Tedarik Zinciri Stratejileri

- Arazi toplulaştırma projelerinin hızlandırılması ve tamamlanması için siyasi ve idari destek sağlanmalıdır.
- Küçük ve parçalı arazilere sahip çiftçilerin, tarımsal faaliyetleri ortak yapması veya arazilerini yasal yollarla büyük işletmelere kiralaması teşvik edilmelidir.
- Çiftçilerin ürünlerini toplu alması ve pazarlaması, girdi maliyetlerini düşürür ve pazarlık gücünü artırır. Gıda sanayisine hammadde tedarikinde istikrar sağlamak amacıyla üretici birlikleri ve kooperatifler aktif hale getirilmelidir.

4. İnsan Kaynağı ve İnovasyon Stratejileri

- Modern tarım teknolojilerini kullanacak genç girişimcilere (özellikle sulama, dijitalleşme ve yenilikçi ürünler alanında) cazip hibe ve kredi imkanları sunulmalıdır.
- Çiftçilere modern tarım teknikleri (su yönetimi, toprak iyileştirme, İyi Tarım), gıda güvenliği ve kooperatifçilik konularında sürekli eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilmelidir.
- Gençlerin ve ailelerin kırsalda kalmasını sağlamak amacıyla sosyal imkanlar, eğitim ve sağlık hizmetleri gibi yaşam kalitesini artıran altyapı iyileştirmelerine öncelik verilmelidir.

5- Gıda Arz Güvenliği Stratejisi:

- Savaşlar ve pandemiler, gıdaya erişimin ne kadar kırılgan olabileceğini göstermiştir. Kendi gıdasını üretebilen ülkelerin, küresel krizlere karşı daha dirençli olduğu bilinmektedir. Gıda arzının sürekliliği sağlanmalıdır.

KARAPINAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

www.karapinartso.org.tr

0332 755 12 76

bilgi@karapinartso.org.tr